

Các bệnh mạn tính liên quan đến tình trạng béo phì

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:00 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:37

Bs Lê Thị Hà - Khoa Mãn tính

Béo phì và thừa cân có thể gọi là vấn đề có tính dịch tễ tại Việt Nam. Có tới 2/3 công dân Việt Nam đang bị thừa cân, 1/3 lâm vào tình trạng béo phì theo mức báo cáo của chính phủ vào năm 1999-2000. Tỷ lệ hiện mắc của béo phì đã tăng gấp đôi so với năm 1960, xu hướng tăng dần trong 20 năm trở lại đây. Béo phì và thừa cân đã được các bác sĩ nội khoa biết đến nhiều. Mức báo cáo của trung tâm kiểm soát bệnh tật Hoa Kỳ đã cho ra rằng sau hút thuốc lá, béo phì là nguyên nhân hàng đầu gây tử vong hàng đầu tại Việt Nam. Trong đó ăn uống bất vệ sinh và lối sống tĩnh tại chiếm 400.000 người mỗi năm, chiếm 16,6% nguyên nhân gây tử vong vào năm 2000. Trong khi năm 1990 hai chỉ số này chỉ là 300.000 người và 14%.



Các bệnh mắt liên quan đến tình trạng béo phì

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:00 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:37

Như vậy có tới 130 triệu người thừa cân và béo phì tại Mỹ, đi kèm với nguy cơ bệnh lý tim mạch, tiểu đường, mắt và ung thư và tàn phế, theo Trung tâm kiểm soát bệnh tật Hoa Kỳ (CDC). “Người Mỹ thừa cân hoặc béo phì thực sự đang gặp khó khăn” ông Tommy Thompson, thủ ký y ban Sức khỏe và Con người đã phát biểu như vậy trong buổi công bố các báo cáo của CDC. Đầu đó ta đã nghe những cảnh báo đối với người Việt Nam khi mà chúng ta đang hòa nhập sâu rộng vào kinh tế chính trị và các cơ cấu bệnh tật của nước này. Ra đời không hề mất mấy ngày, người thừa cân. Thật đáng lo ngại là ngoài những nguyên nhân hàng đầu gây mù lòa, tình trạng cận thị hoặc đòng chườa thực kiểm soát thì các bệnh mắt gây mù lòa tiềm tàng đi kèm với tình trạng béo phì sẽ đe dọa chúng ta vào mắt ngày không xa. Thật vậy, các nghiên cứu gần đây đã chứng minh rằng béo phì sẽ đi kèm với việc gia tăng tỷ lệ mắc các bệnh có thể gây mù lòa, đó là : thoái hóa hoàng điểm do tuổi già, bệnh võng mạc đái tháo đường, đục thủy tinh thể và bệnh glôcôm. Việc gia tăng tỷ lệ mắc các bệnh trên có thể liên quan đến những rối loạn chuyển hóa do béo phì đem lại hoặc do chính các chế độ ăn uống gây ra như chế độ ăn nhiều chất béo, ít vận động, chỉ số BMI, số đo vòng bụng, chế độ ăn uống.

Bác sĩ Johanna M. Seddon, phó trưởng viện mắt, giám đốc Đơn vị dịch tễ học và phòng ngừa bệnh tật-TMH-RHM Massachusetts và Đơn vị Y Harvard đã báo ra 2 thập kỷ nghiên cứu mối liên quan giữa dinh dưỡng và bệnh lý mắt, đặc biệt là thoái hóa hoàng điểm do tuổi già (AMD). Theo ông có mối liên quan trực tiếp giữa béo phì và bệnh mắt. Béo phì đi kèm với giảm khả năng dung nạp các carotenoids. Có vẻ như là người ít ăn những sản phẩm giàu dinh dưỡng là những người béo phì. Người ăn nhiều lutein sẽ giảm đáng kể việc mắc AMD, Tuy trung là những ai không ăn đủ dinh dưỡng cần thiết sẽ mắc những bệnh về mắt”

Ông cũng luôn coi chăm sóc mắt cho người béo phì là công việc của các bác sĩ mắt. Các bệnh nhân béo phì nên bắt đầu kiểm tra, theo dõi huyết áp và cholesterol máu và không nên gờ ra ngoài việc khám mắt. AMD rõ ràng liên quan trực tiếp đến bệnh béo phì.

Với các bác sĩ Việt Nam như tôi, béo phì thực sự là vấn đề đáng lo ngại : mí mắt bị thừa da và mí gây sụp mí, thoát nước mắt khi tuổi già sẽ làm trầm trọng thêm. Bên cạnh đó là viêm bờ mi và loét tuyến Mobeimius cũng gặp khá nhiều. Mắt sẽ bị ngứa ngáy, đỏ mắt, sưng mắt, cũng có thể gặp do tăng áp lực nội nhãn, tăng huyết áp đi kèm với bệnh béo phì: hội chứng Valsava, hội chứng Terson. Chứng nhòe mắt cũng đáng kể, những bệnh nhân có thể gặp mù lòa ngoài cũng có thể gặp trên người béo phì, đáng chú ý khi gặp. Ngày nay chúng ta nên bắt đầu thêm các căn bệnh có thể gây mù lòa sau đây thường đi kèm với béo phì, thừa cân:

AMD (Thoái hóa hoàng điểm do tuổi già)

Các bệnh mắt liên quan đến tình trạng béo phì

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:00 - Lần cập nhật cuối: Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:37

Béo phì vẫn không được các bác sĩ mắt chú ý đến nhiều mãi cho tới năm 2003, Bs Selddon đã chứng minh mối liên quan giữa AMD và chỉ số BMI, vòng eo, vòng hông... Một nghiên cứu được đăng tải trên Archives of Ophthalmology, quan sát 261 người trung niên và già thanh niên quan hệ mật độ cao và phát sinh AMD. Ông còn nói rõ bệnh nhân có BMI 25-30 hoặc cao hơn sẽ mắc AMD cao gấp đôi so với người có BMI như hơn 25. Nghiên cứu trên vòng eo, vòng eo/hông cũng cho thấy mối quan hệ tương tự. Các nghiên cứu thực nghiệm khác cũng cho thấy việc gia tăng hoặc giảm trọng lượng đi kèm với giảm thể tích phát sinh bệnh AMD

Độc tố thị giác

Nghiên cứu đăng tải trên Ophthalmic Epidemiology cũng chứng minh mối liên quan giữa bệnh tim mạch và bệnh mắt. Bs Christine Younan, Đại học Sydney và các đồng nghiệp của Save Sight Institute in Sydney đã tìm thấy mối liên quan giữa bệnh lý tim mạch và độc tố thị giác đã được công bố trên Blue Mountain Eye Study.

Trong nghiên cứu này 2.300 bệnh nhân trên 48 tuổi được theo dõi trong 5 năm. Bệnh nhân được thăm hỏi tiền sử, đo cân nặng- chỉ số BMI, huyết áp, khám mắt tổng quát. Chi phí nghiên cứu 5 năm sau các bệnh nhân được thăm khám, chi phí đánh giá độc tố thị giác, nhân, cắt cạo và độn mắt. Được ra các nghiên cứu cho thấy rõ bệnh nhân béo phì hay bị đục võng mạc và độn mắt bao sau. Bệnh nhân hơn 65 tuổi, độn võng mạc cao huyết áp cũng bị đục võng mạc thị giác nhiều hơn nhóm chứng. Các bệnh nhân đục võng mạc cataract cũng thường bị bệnh tim và đau ngực.

Bệnh lý võng mạc

Béo phì rõ ràng liên quan với bệnh lý tim mạch và đái tháo đường type II. Ngoài ra năm 2002 nguyên nhân của Diabetes Care do Bs Hendrik A. van Leiden, của Đại học University Medical Center Amsterdam, Hà Lan tiến hành còn tìm ra bệnh lý võng mạc hay xảy ra trên những người tăng BMI. Tác giả cũng kết luận bệnh lý võng mạc là bệnh chung vì mạch máu xảy ra do nhiều yếu tố: đường huyết cao, huyết áp cao, mỡ máu và BMI có vẻ như đóng vai trò

Nghiên cứu của Hoorn Study trên quần thể 2.484 người tuổi 50-70, có 626 người bị đái tháo đường cũng đưa ra những gợi ý tương tự.

Các bệnh mắt liên quan đến tình trạng béo phì

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:00 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:37

Hội chứng Trunc nghẽn đường thở khi ngủ (Obstructive Sleep Apnea-OOSA) ngày càng được nêu ra nhiều ở chuyên khoa mắt. Đây là vấn đề phổ biến ở người béo phì và người già. Ngoài cơn chng gây ra chứng nhò mí, do người béo phì không nhắm kín mắt khi ngủ mắt có dù bngi hay chắn c vào, lâu dần làm yu s n mí gây l n mí, khô mắt, viêm kết mạc có nhú. Người ta còn đ ra nhng đ u hi u t i đáy mắt r t đ làm ta hoang mang, đó là: xuất tiết c c bông đ n thu n, gi viêm hay phù gai th .

Tăng nhãn áp và bệnh glôcôm

Hai nghiên cứu tại châu Á đ u chng t có m i t ng quan thu n gi a BMI và nhãn áp.

Keiko Mori, Tiến sĩ Đ i h c Nagoya, Nhật B n và c ng s ti n hành nghiên cứu c t ngang phân tích 25.296 người nh t, c hai gi i, đã đ ng t i trên International Journal of Epidemiology năm 2000. Bệnh nhân đ c theo dõi 10 năm nhãn áp kèm theo các thông số khác tu i, gi i, huyết áp và cân n ng. Đ u ra cho th y rõ m i liên quan gi a cân n ng và nhãn áp. M t nghiên cứu khác đ ng t i trên t p chí nhãn khoa Hàn Qu c cũng cho th y m i liên quan t ng t gi a nhãn áp và béo phì trong c ng đ ng châu Á.

C th con người là m t kh i th ng nh t. Lý thuy t và th c t đ u chng minh nh v y. Chuyên khoa M t mà chúng ta đ ng ph c v liên quan đ n t t th y nh ng v n đ “nóng” c a s c kh e c ng đ ng g n đây: virus Zika, bệnh b ch h u quay l i, xuất huyết đáy mắt trên bệnh nhân s t xu t huyết và nay là béo phì n a. Chúng tôi th y mình có trách nhi m thông báo và t th y ph i h c h i nhi u h n n a ch không th y mình quan tr ng.

(T p h p t Eye Surgery News, Am J Ophthalmol, Sleep Med, Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol)